

Către: Ministerul Energiei și Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene

Referitor la: Ghidul solicitantului ACTUALIZAT pentru Sprijinirea investițiilor în dezvoltarea de noi capacități de stocare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie pentru entități publice, din cadrul „Programului-cheie 1” Surse regenerabile de energie și stocarea energiei din Fondul pentru modernizare

Stimate domn/Stimată doamnă,

În calitate de asociație profesională care reprezintă în România interesele firmelor de consultanță în management, de membru în cadrul UPLR, FEACO și ICMCI, apreciem inițiativa Ministerului Energiei de a supune consultării publice Ghidul solicitantului aferent apelului menționat, respectiv importanța acestuia pentru accelerarea investițiilor în producerea energiei din surse regenerabile și pentru atingerea obiectivelor naționale și europene în materie de tranziție energetică.

În urma analizării **integrale** a Ghidului solicitantului și a **tuturor anexelor aferente** (inclusiv Cererea de finanțare, Grila de verificare a conformității administrative și a eligibilității, modelul de Contract de finanțare și modelul de Acord de parteneriat), AMCOR formulează următoarele **observații și solicitări de clarificare**, având ca obiectiv asigurarea unei aplicări unitare, nediscriminatorii și eficiente a apelului:

1. Necesitatea clarificării unor aspecte legale referitor la asocierea de organizații eligibile, conform Anexei 6 - Model recomandat pentru acordul de parteneriat.

Solicitarea de față are caracter **general**, fiind relevantă pentru toate categoriile de solicitanți eligibili menționați în Ghid (unități administrativ-teritoriale, unități de cult, spitale publice, instituții publice etc.), în special în situațiile în care **un solicitant nu îndeplinește individual toate condițiile de eligibilitate** (de exemplu, lipsa unui amplasament disponibil sau imposibilitatea justificării unei capacități minime de 200 kW instalată per beneficiar) și optează pentru **depunerea unui proiect în parteneriat**, conform Ghidului.

În urma analizei detaliate a Anexei 6, rezultă o serie de aspecte care necesită clarificare din partea Autorității finanțatoare, având în vedere situațiile practice întâlnite în pregătirea proiectelor:

a) Contribuția partenerilor la realizarea investiției

Anexa 6 prevede expres că „toți partenerii trebuie să contribuie la realizarea proiectului”.

a.1. Cum este interpretată noțiunea de „contribuție la realizarea proiectului” în situația în care:

- doar unul sau doi parteneri din asociere dețin terenuri/clădiri eligibile pentru realizarea efectivă a capacităților de producere;
- ceilalți parteneri nu pot realiza investiții fizice, neavând amplasamente, și pot contribui exclusiv prin **autoconsum de energie electrică**?
- Autoconsumul de minim 0,200 MW trebuie îndeplinit de fiecare partener în parte sau se cumulează la nivel de parteneriat?

a.2. Este considerată contribuție validă participarea unor parteneri doar prin:

- punerea la dispoziție a punctelor de consum;
- asumarea utilizării în întregime a cotei de energie cu care se angajează pentru autoconsum, în cadrul parteneriatului;
- furnizarea datelor necesare demonstrării autoconsumului de 100%?

Clarificarea noțiunii de „contribuție la realizarea proiectului” este esențială pentru evitarea unor interpretări restrictive care pot conduce la respingerea nejustificată a unor proiecte conforme cu obiectivul apelului – autoconsumul integral al energiei produse.

Ghidul solicitantului permite depunerea proiectelor în parteneriat, însă nu definește în mod explicit **natura și forma contribuției fiecărui partener** (financiară, operațională, de consum etc.), nici modul în care aceasta este evaluată.

În acest context, solicităm clarificarea următoarelor aspecte:

- dacă **toți partenerii sunt obligați să contribuie financiar** la bugetul proiectului sau dacă este permisă participarea unor parteneri care contribuie exclusiv prin consumul energiei produse;
- dacă pragul minim de capacitate instalată (0,200 MW) se **verifică la nivelul fiecărui partener sau la nivelul proiectului/parteneriatului**;
- dacă cerința privind autoconsumul de 100% se evaluează **individual pentru fiecare membru al parteneriatului sau cumulativ**, la nivelul proiectului.

Menționăm că, deși modelul de Acord de parteneriat face referire la „contribuția fiecărei părți”, acesta nu precizează natura acesteia, iar Grila de verificare a eligibilității nu include criterii distincte de evaluare a contribuției partenerilor. În lipsa unor clarificări explicite, există riscul unor **interpretări restrictive sau neunitare** în etapa de evaluare administrativă.

b) Beneficiarul grantului și distribuția finanțării în parteneriat

Cine este considerat beneficiar al grantului:

- exclusiv partenerul lider care implementează fizic investiția pe terenul pe care-l deține;
- sau toți membrii parteneriatului, indiferent de contribuția materială la realizarea capacităților de producere?
- În situația în care se permite un singur amplasament și ceilalți parteneri sunt doar consumatori, cine trebuie să obțină Certificatul de racordare având în vedere că fiecare dintre parteneri are contract distinct pentru furnizarea energiei electrice?

Având în vedere că, potrivit modelului de Contract de finanțare, **liderul de parteneriat/beneficiarul** este singurul răspunzător în relația cu Ministerul Energiei pentru implementarea proiectului, solicităm clarificarea expresă a următoarelor aspecte:

- dacă **certificatul de racordare (ATR)** trebuie emis exclusiv pe numele liderului de parteneriat sau dacă este acceptabil ca acesta să fie emis pe numele unui partener;
- în ce măsură responsabilitățile privind racordarea, operarea și exploatarea investiției revin liderului, respectiv partenerilor.

Clarificarea acestui aspect este esențială, întrucât obligațiile legate de racordare și operare diferă semnificativ în funcție de entitatea considerată beneficiar al grantului.

c. Corelarea modelului de parteneriat cu organizarea într-o Comunitate de Energie (CER)

c.1) Într-un astfel de caz, cum se corelează prevederile Anexei 6 cu specificul CER, în care:

- investiția este realizată de o singură entitate;
- ceilalți membri sunt exclusiv consumatori ai energiei produse?

c.2) Există prevederi din Ghid care pot intra în conflict cu normele de organizare și funcționare ale unei CER (proprietate, achiziții publice, demonstrarea autoconsumului etc.)?

Având în vedere evoluțiile cadrului european privind **Comunitățile de Energie**, solicităm clarificarea compatibilității proiectelor realizate în parteneriat în cadrul acestui apel cu principiile aplicabile CER, în special în ceea ce privește:

- rolul membrilor care nu investesc direct, dar contribuie prin consum;
- modul de evaluare a autoconsumului și a beneficiilor la nivel de comunitate.

d. Structura recomandată de Autoritatea finanțatoare

Vă rugăm să ne indicați care este structura considerată de Ministerul Energiei ca fiind **cea mai sigură și conformă** pentru:

- asocierea mai multor solicitanți eligibili;
- realizarea investiției într-un număr limitat de amplasamente;
- utilizarea energiei produse pentru autoconsum de către toți membrii implicați.

e. Necesitatea unui acord prealabil din partea Operatorului de Distribuție și a Furnizorului

Având în vedere că implementarea unei Comunități de Energie presupune implicarea directă a **Operatorului de Distribuție** și a **Furnizorului de energie electrică**, vă rugăm să ne clarificați:

e.1. **Este necesar, la momentul depunerii cererii de finanțare, un acord/accept formal** din partea Operatorului de Distribuție și/sau a Furnizorului de energie, prin care aceștia să își exprime disponibilitatea și acordul privind implementarea mecanismului de Comunitate de Energie (CER)?

e.2. În cazul în care un astfel de acord nu este obligatoriu la depunere, este suficientă o **asumare ulterioară**, în etapa de implementare, și există riscuri de neeligibilitate dacă Operatorul de Distribuție sau Furnizorul refuză ulterior implementarea mecanismului CER?

Solicitarea noastră are ca scop structurarea proiectelor într-o formă **pe deplin conformă** cu cerințele Programului-cheie 1, evitând interpretări divergente sau situații care ar putea conduce ulterior la neeligibilitate sau corecții financiare.

Solicităm clarificări privind necesitatea și momentul prezentării acordurilor operatorului de distribuție și/sau ale furnizorului de energie, în special în situațiile în care:

- energia produsă este utilizată exclusiv pentru autoconsum;
- consumul este realizat de mai mulți membri ai unui parteneriat.

În lipsa unor clarificări, beneficiarii pot fi puși în situația de a realiza investiții eligibile din punct de vedere tehnic, dar dificil de operat ulterior din motive independente de voința lor.

f) Care este modalitatea prin care un solicitant poate fi implicat în cadrul a 3 parteneriate? Poate fi implicat doar cu consumul a mai multor locații cu care să aplice în 3 proiecte distincte?

Solicităm clarificarea modului de aplicare a limitării privind participarea unei entități publice la maximum trei parteneriate, în special în situația în care aceasta este lider într-un proiect propriu și partener în alte proiecte.

2. Propunem micșorarea pragului minim a capacității de producere a energiei electrice de la 0,200 MW la 0,100 MW

Condiția de eligibilitate Capacitatea nou instalată de producere a energiei electrice propusă prin proiect este de minimum 0,200 MW este dificil de îndeplinit întrucât majoritatea potentialilor beneficiari eligibili din

Ghidul solicitantului (unități administrativ-teritoriale, unități de cult, spitale publice, instituții publice etc.) au consumuri cuprinse între 0,100 MW și 0,150 MW, prin urmare nu ajung la consumul minim solicitat.

AMCOR propune **revizuirea pragului minim de capacitate instalată de la 0,200 MW la 0,100 MW**, având în vedere că:

- numeroase entități publice mici și medii nu pot justifica tehnic sau economic atingerea pragului actual;
- menținerea pragului de 0,200 MW riscă să excludă tocmai beneficiarii publici care reprezintă ținta principală a apelului;
- obiectivul principal al apelului este autoconsumul, nu dimensiunea capacității instalate.

3. Propunem eliminarea condiției ca producătorii de echipamente (panouri, invertoare, baterii sau componente esențiale ale acestora) să fie înregistrați într-un stat membru al Uniunii Europene și în Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO)

Impunerea unei astfel de condiții de apartenență pentru producătorii de echipamente (panouri, invertoare, baterii sau componente esențiale ale acestora) în documentațiile de atribuire este restrictivă, conform legislației achizițiilor publice. Legea 98/2016 prevede **nediscriminarea și tratamentul egal**, la art.2, între principiile care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică.

În conformitate cu Directiva 2014/24/UE, precum și cu prevederile Legii 98/2016 care guvernează achizițiile publice, autoritățile contractante nu pot să impună o anumită origine geografică pentru produsele furnizate. Specificațiile tehnice trebuie să se refere la performanță și cerințe funcționale, nu la țara de origine.

Mai mult de atât, în statele membre ale Uniunii Europene și NATO sunt puțini producători de echipamente (panouri, invertoare, baterii sau componente esențiale ale acestora), piața fiind dominată de producători din Asia. Există riscul unui blocaj în aprovizionare și implicit în implementarea proiectelor.

Astfel, chiar dacă sediul central și asamblarea finală a multor branduri de top sunt în state UE sau NATO (precum Germania, Austria sau SUA), realitatea tehnică a anului 2026 arată că lanțul de aprovizionare rămâne puternic dependent de Asia, în special de China.

Panourile fotovoltaice prezintă cea mai mare dependență de Asia. Chiar și pentru panourile „Made in EU”, majoritatea materiilor prime provin din Asia:

- Polisiliiciul și Wafer-ele: Aproximativ 80-90% din producția mondială de lingouri și wafer-e de siliciu este concentrată în China. Puțini producători, precum Meyer Burger, încearcă să integreze vertical producția în Europa/SUA.
- Sticla solară și ramele de aluminiu: China controlează o mare parte din piața sticlei specializate, deși există fabrici în Turcia sau Polonia care deservește piața NATO/UE.

Invertoarele au o dependență mixtă:

- Proiectare și Software: Branduri ca Fronius sau SMA dezvoltă integral software-ul și arhitectura în Europa, ceea ce asigură securitatea cibernetică.
- Componente electronice: Microcipurile și semiconductorii provin adesea din Taiwan (TSMC), Coreea de Sud sau SUA. Condensatorii și alte componente pasive sunt frecvent fabricate în Asia de Sud-Est.

Bateriile pentru stocare sunt de asemenea dependente de Asia

- Celulele de baterii: Majoritatea celulelor (LFP sau NMC) sunt produse de giganti asiatici (CATL, BYD, LG). Totuși, proiecte precum Northvolt (Suedia) sau fabricile Tesla din Berlin și Texas produc celule pe teritoriul UE/NATO.

- Litiu și Minerale Critice: Extracția și rafinarea sunt dominate de China, dar prin European Critical Raw Materials Act, UE a început să subvenționeze procesarea internă.

Considerăm necesară eliminarea sau reformularea condițiilor restrictive privind originea producătorilor de echipamente, întrucât:

- acestea pot intra în conflict cu principiile legislației naționale și europene privind achizițiile publice;
- nu este prevăzut un mecanism clar și verificabil de aplicare;
- pot conduce la restrângerea concurenței și la creșterea artificială a costurilor proiectelor.

Prin urmare, condiția privind originea producătorilor de echipamente nu doar că este restrictivă din punct de vedere juridic, dar este și dificil de aplicat în practică, afectând concurența și fezabilitatea proiectelor.

4. Clarificarea eligibilității structurilor de cercetare-dezvoltare fără personalitate juridică distinctă

În cadrul analizei Ghidului solicitantului, a fost semnalată necesitatea clarificării regimului de eligibilitate aplicabil **structurilor de cercetare-dezvoltare de drept public care funcționează fără personalitate juridică distinctă**, dar care îndeplinesc cumulativ următoarele caracteristici:

- sunt organizate în structura unor entități publice mai largi, conform legislației specifice;
- dețin **cod fiscal distinct**, contabilitate separată și autonomie operațională;
- desfășoară **exclusiv activități neeconomice de cercetare-dezvoltare**, în sensul legislației naționale și europene aplicabile ajutorului de stat;
- se încadrează, din punct de vedere funcțional, în categoria **institutelor/centrelor de cercetare-dezvoltare de drept public**, conform O.G. nr. 57/2002.

În același timp, Ghidul solicitantului exclude în mod expres anumite forme juridice (precum regiile autonome sau alte entități similare), fără a clarifica dacă această excludere se aplică **în mod absolut**, inclusiv structurilor de cercetare neeconomice organizate în cadrul acestora.

Având în vedere caracterul **juridico-organizatoric** al criteriilor de eligibilitate, și nu unul fiscal sau operațional, solicităm clarificarea oficială a Autorității finanțatoare cu privire la următoarele aspecte:

- Dacă structurile de cercetare-dezvoltare de drept public, organizate fără personalitate juridică distinctă, dar care îndeplinesc criteriile funcționale și de activitate prevăzute de O.G. nr. 57/2002, pot fi considerate **beneficiari eligibili** în cadrul apelului.
- Dacă excluderea anumitor forme juridice prevăzută în Ghid se aplică indiferent de natura activităților desfășurate de structurile subordonate (economice sau neeconomice).
- Dacă, pentru a dobândi eligibilitate, este necesară **reorganizarea juridică** a unor astfel de structuri ca persoane juridice distincte sau dacă forma actuală de organizare este suficientă în condițiile Ghidului.

5. Clarificarea metodologiei de calcul pentru probarea condiției: activitățile economice desfășurate de solicitanți au un caracter strict auxiliar și nu depășesc 20% din capacitatea anuală totală a beneficiarului

- Propunem transformarea Anexei 10.1 **Determinarea procentului în care Solicitantul desfășoară activități economice/neeconomice - An 2024** într-o machetă de calcul în format excel pentru probarea condiției: activitățile economice reprezintă minim 20% din capacitatea anuală totală a beneficiarului.
- Este necesară anexarea de documente contabile și/sau administrative? Dacă da, care sunt acestea?

Clarificarea acestor aspecte este esențială pentru asigurarea unei interpretări unitare a Ghidului solicitantului, pentru evitarea riscului de neeligibilitate a unor cereri de finanțare și pentru garantarea tratamentului nediscriminatoriu al potențialilor beneficiari.

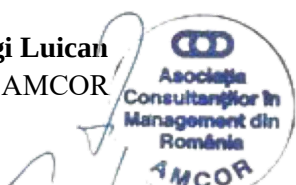
AMCOR își exprimă disponibilitatea de a participa la discuții tehnice suplimentare și de a sprijini Ministerul Energiei în definitivarea unui cadru de implementare clar, predictibil și eficient.

Așteptăm cu interes răspunsul dumneavoastră!

Vă mulțumim pentru sprijin și implicare și vă stăm cu plăcere la dispoziție pentru eventuale clarificări sau consultări cu privire la subiectele abordate mai sus.

Cu stimă,

Petre Luigi Luican
Președinte AMCOR

Verificat de către Comisia Profesională de Fonduri Europene (CPFE AMCOR)

Lucian Naum

Coordonator CPFE AMCOR

